

Policy Brief | 05.22

Center for Landdistriktsforskning

SDU

Lokalsamfundsforeningernes rolle i lokalsamfundenes udvikling

Policy brief på baggrund af forskningsrapporten 'Lokale med på råd og borgere i forening – kortlægning af lokalsamfundsforeningers udbredelse, karakteristika, aktiviteter og samarbejde'. Dokumentet indeholder udvalgte resultater, konklusioner og anbefalinger. For den fulde indsigt henviser vi til hovedrapporten.

Projektets formål

Projektet undersøger, hvilken rolle lokalsamfundsforeninger som borgerforeninger og lokalråd spiller for udviklingen og demokratiet i de danske lokalområder her 15 år efter den kommunale strukturreforms ikrafttræden. Projektet foretager den første landsdækkende kortlægning af danske lokalsamfundsforeningers indsatser. Kortlægningen bygger på en spørgeskemaundersøgelse udsendt til 1468 danske lokalråd og borgerforeninger med en opnået besvarelsesprocent på 58.

Udvalgte resultater og konklusioner

Overordnet viser undersøgelsen, at lokalsamfundsforeninger spiller en stor udviklingsmæssig og demokratisk rolle i lokalsamfundene. Foreningerne er med til at sikre, at borgerne føler sig hørt og har adgang til at gøre deres indflydelse gældende i lokalsamfundet:

- Lokalsamfundsforeninger findes i 81 ud af 98 kommuner. Hovedparten er dannet på initiativ af folk i lokalområdet, mens resten er nedsat af kommunerne. Borgerforeningerne er oftest dannet før strukturreformen, mens lokalrådene er dannet omkring og efter 2007.
  - Foreningerne varetager opgaver, der vedrører lokalområdets udvikling og er især optaget af emnerne 'forskønnelse, bygningsanering og byfornyelse', 'trafik og transport', 'natur og friluftsliv' og 'kulturelle tiltag'. De kan opdeles i tre grupper ud fra, hvilke aktiviteter de orienterer sig imod: Sociale og kulturelle aktiviteter, Politiske og strategisk orienterede aktiviteter samt aktiviteter knyttet til Miljø, klima og transport.
- *Hvad angår Sociale og kulturelle aktiviteter*, er foreninger, der ligger længst væk fra rådhuset, lidt mere optaget af disse aktiviteter end foreninger, der ligger relativt tæt på rådhuset.
  - *Hvad angår politisk og strategisk orienterede aktiviteter*, er foreninger med betegnelsen lokalråd og lignende lidt mere involverede end borgerforeninger og lignende. Afstand spiller også her en rolle: Lokalsamfundsforeninger, der ligger længere væk fra rådhuset, er generelt mere optaget af politiske og strategiske aktiviteter end foreninger, der ligger tæt på.
  - *Hvad angår aktiviteter på miljø-, klima- og transportområdet*, er lokalråd og lignende mere optaget af dette område end foreninger med andre betegnelser. Kortlægningen viser desuden, at foreninger, der hører til i tæt befolkede områder, er signifikant mere optaget af miljø, klima og transport, end det er tilfældet for foreninger, der hører til i tyndt befolkede områder. Derudover er de yngste foreninger generelt lidt mere optaget af miljø, klima og transport end de ældre foreninger.
  - Udover at tage sig af opgaver, der vedrører lokalområdets udvikling, er foreningerne talerør for lokalsamfundets borgere, når særlige sager og interesser skal varetages over for kommunen. Det giver lokale aktører mulighed for at deltage i lokalpolitiske beslutninger og tage initiativ til forandring. Lokalråd og lignende foreninger deltager i langt højere grad end borgerforeninger og lignende i årlige faste møder med kommunen. Foreningerne dannet i årene 2007-2010 er dem, der i højest grad deltager i faste årlige møder med kommunen.

Hvad er så det vigtigste i samarbejdet for lokalsamfundenes udvikling?

Anbefalinger

Projektet viser, at relationen mellem lokalsamfundsforeningerne og det kommunale politiske system kan have betydning for både realiseringen af foreningernes aktiviteter og ønsker samt realiseringen af kommunens politikker og mål.

På baggrund af rapporten har forskerne udarbejdet tre anbefalinger, der kan bruges til at understøtte foreningerne i deres arbejde og dermed understøtte det lokale demokrati og den lokale udvikling.

1. Inddrag foreningerne

Studiet viser, at foreningernes tilfredshed med kommunen afhænger af forskellige aspekter, herunder deres oplevelse af 1) at blive taget med på råd 2) at de har et ligeværdigt samspil med kommunen og 3) at kommunen anerkender de frivilliges indsats. Politikerne og den kommunale forvaltning kan derfor vinde ved at arbejde opmærksomt med systematisk at inddrage lokalsamfundsforeningerne.

2. Afvej fordele og ulemper i den lokale organisering

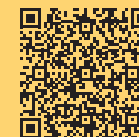
Studiet viser generelt, at foreningerne har en oplevelse af, at det er svært at skaffe bestyrelsesmedlemmer og få indflydelse på de kommunale beslutninger. Lokalråd finder det lettere at få indflydelse på kommunale beslutninger end borgerforeninger. Omvendt oplever lokalrådene, at det er sværere at sikre foreningens synlighed i lokalområdet. Dette bør være emner, som både foreningerne selv og kommunerne diskuterer i den videre organisationsudvikling.

3. Udnyt kravet om strategisk landsbyplanlægning

Det indførte krav om strategisk landsbyplanlægning bør ses som en anledning for både foreningerne og kommunerne til at genbesøge arbejdsgange, opbyggede strukturer og dialogformer i samarbejdet mellem lokalområdet og kommunen.

Uddybende læsning

Studiet er lavet af Annette Aagaard Thuesen og Klaus Levinsen fra Center for Landdistriktsforskning i samarbejde med tre studentermedhjælpere fra sociologiuddannelserne i Esbjerg. For uddybende information:

Læs rapporten:

Læs nyhed og se video om rapporten:

Finansiel støtte

Studiet er udarbejdet med støtte fra Landdistriktspuljens forsknings- og informationsmidler.

Forfatter

Lektor Annette Aagaard Thuesen

Syddansk Universitet

Center for Landdistriktsforskning
Degnevej 14
6705 Esbjerg Ø

Telefon: +45 6550 1000

sdu.dk/clf